

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 15/27 faur.	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerantii capeta dóne tablouri pompóse.	Pretiulu pentru Austri'a pe ian.—jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe ian.—jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 7.	Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in libra- ri'a díoru Socecu et comp. in Bucuresci.	Annu VI. 1870.
-----------------------------------	---	--	---------------	--	---	----------------------

Catra inteliginti'a romana din Buda-Pesta.

Necesitatea infintiârii unui teatru nationalu pentru Romanii de dincóce de Carpati se simte de intrég'a romanime.

Acésta necesitate este un'a dintre cele mai ardente. Asié ni spunu o multíme de voci, ce in tóta diu'a ni sosescu de prin tóte partile; asié ni sioptesce anim'a, si ni spune priceperea nóstra.

Deci unu inceputu seriosu si regulatu pentru realisarea ideii nu se mai póte amená, câ-ci fia-care minutu pierdutu involve daune imense si respundiabilitate mare fatia cu vítoriulu.

Conformu opiniunii publice, manifestata si in publicitate si in particulariu; — precum spuseramu mai susu, — acelu inceputu ar fi sê se faca in Buda-Pesta, prin midiloeirea inteligintiei nationale concentrata aici.

Deci subscrisii ni luâmu voia a rogá pe toti inteligintii romani din Buda-Pesta, sê binevoiesca a se intruní luni la 28 fauru st. n., dupa miédia-di la patru óre, in refectoriulu redutului orasienescu, pentru a se consultá in privinti'a acést'a, si a stabili me surilenecesarie.

Pesta 19 fauru 1870.

Antoniú Mocioni.
Georgiu Mocioni.
Alesandru Mocioni.
Eugeniu Mocioni.
Ionu Eugenin Cuucu.
Sigismundu Popovicu.
Iosifu Popu.
Dr. Aureliu Maniu.
Vichentie Bogdanu.
Sigismundu Borlea.

Iosifu Hodosiu.
Ladislau Buteanu.
Basilu Jurca.
Lazaru Ionescu.
Petru Mihályi.
Demetriu Ionescu.
E. B. Stanescu.
V. Babesiu.
Iosifu Vulcanu.

Templulu Thaliei romane.

Ómeni buni, confrati de sange,
Voi Romani adeverati,
N'auditi câ cine plange?
Ën viniti si ascultati!
Mam'a nóstra cea comuna
Geme, plange dorerosu;
Plansulu ei cumplitu resuna
Si petrunde pana 'n osu.
Susu nepotii lui Traianu,
Dati-i, dati-i câte-unu banu!

Mam'a plange cu 'ntristare,
Câ-ci acuma viéti'a ei
S'afla in periclu mare,
Sugrumata de misici.
Limb'a nóstra de 'ncantare
N'are casa de-aperatu;
Susu Romani cu micu cu mare,
Haid' sê-i facemu unu palatu!
Susu nepotii lui Traianu,
Dati-i, dati-i câte-unu banu!

Susu Romani toti pe 'ntrecute
Si toti sê contribuimu,
Emulandu adi in virtute,
Pentr'unu scopu frumosu, sublimu!
Si ca frati cu mane 'n mane,
Sê 'naltiâmu cu bratiu fratiescu
Templulu Thaliei romane
Pe pamentulu romanescu!
Susu nepotii lui Traianu,
Dati-i, dati-i câte-unu banu!

Juni, barbati, neveste, fete,
Mandre fiice, bravi copii;
Voi betrani a caroru plete
Caruntîra 'n lupte víi!
Aretati acuma iéta,
Câ nutriti iubire 'n sinu
Penrru gintea sfasiata,
Pentru numele „romanu.“
Susu nepotii lui Traianu,
Dati-i dati-i câte-unu banu!

Cei-ce limb'a nu-si adóra,
Si nu-su gata a-i gertfi
Chiar si unic'a comóra,
Nu sunt vrednici a traf.
Ei sunt nesce lipitóre,
Ce ne sugu necontenitu, —
Ër poporulu piere, móre,
Déca e cosmopolitu!
Susu nepotii lui Traianu,
Dati-i, dati-i câte-unu banu!

Sê formâmu dar o conuna
Pentr'unu scopu frumosu, sublimu;
Si 'n unire dimpreuna
Adi toti sê contribuimu.
Si ca frati cu mane 'n mane,
Sê 'naltiâmu cu bratiu fratiescu
Templulu Thaliei romane
Pe pamentulu romanescu!
Susu nepotii lui Traianu,
Dati-i dati-i câte-unu banu!

Iosifu Vulcanu.

Amoru si amicitia.

(Novela originala.)

I

Langa Muresiu pe unu siesu frumosu se estinde orasiulu V— —. Locuitorii lui sunt economi romani, carii se ocupa de agricultura si de presirea vitelor. Afara de dinsii in acestu orasiu se mai afla si câti-va posesori magiari, cari nu lucra nimica, ci traiescu numai din vitulu mosfeloru.

Sê nu cugetati inse, câ orasiulu V— — e vr'unu orasiu mare; din contra — considerandu numerulu locuitoriloru — e numai unu satu mediocru, si numai pentru aceea se numesce orasiu, câ-ci acolo se afla domiciliulu judelui cercualu, cancelarf'a, judelui esmisu, casarm'a de giandarmeria. Afara de aceste localitâti, in orasiu

mai sunt câte-va edificie de piétra, numite in limbagiulu poporulu „curti.“ Are dóuc ospetarie arangiate binisioru, unde inteliginti'a locala si din giuru a une ori improviséza câte o petrecere.

Aceste impregiurâri a datu óre-si-care prioritate orasiului V— — a supra sateloru din vecinate, si din caus'a acést'a elu se numè orasiu. Si fiindu câ in fia-care septemana, marti'a se tiene intr'insulu têrgu, se aduna intre paratii sei multi ómeni de prin giuru. Piatf'a orasiului V— — e mai renumita de pesci. Negutiatorii de pesci din tóte partile Transilvaniei vinu aici de-si cumpera, si apoi deportandu pescii in butóie mari in cele mai indepartate parti ale tierii, i vindu cu castigu mare sub numele de „pesci morati.“

Têrgulu acest'a face nitielu sgomotu in V— —, apoi éra e linisce, pana 'n marti'a venitóri'a ca in ori care satu din vecinatate.

Evenimentulu celu mai mare alu dñlei e, candu se ivesce in piatia unu pesce de 1—2 centime.

Inse pe timpulu, in care apucâmu firulu naratiunii presinte, s'a intimplatu unu evenimentu mai mare, ce a pusu in uimire pe toti locuitorii orasiului.

S'a intimplatu adeca acelu evenimentu neasceptatu, câ baronulu Z . . . si-a vindutu mosî'a din V— — unui negutiatoriu din Brasiovu.

Cine e negutiatoriu acela? Ce felu de omu e dñsulu? Avutu, seracu, june séu betranu, insoratu séu neinsoratu? De ce baronulu si-a vindutu mosî'a? — éta intrebârile ce si-le puneau toti, si la cari nimenea nu potea sê respundia.

Cei mai multi dñceau, câ baronulu caletorindu prin tieri straine, a spesitu multu, mai multu decâtu ce érá vinitulu mosfei sale, — si din asta cauza fu silitu a o vinde.

Incâtu pentru intrebârile prime, relative la personagiulu negutiatoriu, respunsurile erau diferite. Unii dñceau, câ negutiatoriu Ilfoveanu a castigatu fôrte multu la o intreprindere, deportandu negociuri din orientu la apusu, si din castigulu acest'a a cumperatu mosî'a; altii din contra spuneau, câ odinióra dñsulu s'a bucuratu de o stralucita stare materiala, inse mai tardîu pierdiendu multu la o intreprindere comerciala, averea lui a scadiutu, si din restulu capitalulu seu — ca sê-si asigureze esistinti'a — a cumperatu mosî'a baronulu Z . . .

Tôte aceste erau numai vôrbe góle si fara nici o basa, inventate de nesce ómeni, cari n'au altu lucru, decâtu sê face cioroboru.

Adeverulu este acesta!

Domnulu Ilfoveanu, de nascere din Romani'a, s'a insoratu in Galati, luandu de socia fét'a unui negutiatoriu avutu de acolo. Elen'a érá numele ei. La mórtea socru-seu dñsulu a mostenitu tóta averea a aceluia, si acésta avere se urcă la o suma pré considerabila. Apoi dñsulu din punctu de vedere comercialu si-a stramutatu locuinti'a si depositulu din Galati, in Transilvani'a la Brasiovu, unde a continuatu comerciulu cu multu succesu.

Odata a caletoritu la Vien'a in afaceri comerciale, si candu s'a rentorsu, si-a gasitu socia mórta.

Lovitur'a acést'a a fostu fôrte teribila pentru bietulu omu. Naturelulu seu s'a stramutatu de totu. Devenì morosu, incungiurá pe

ómeni, si in decursu de óre intregi nu vorbiá nici unu cuventu; ma incepù a negrigí chiar si afacerile sale comerciale.

Unic'a bucuria, ce i-a mai remasu, érá fiic'a sa, gingasi'a Elena. Ea i érá unic'a sperantia in intunereculu vñtoriuului; eai érá uniculu scopu, pentru care mai traiá.

Elena érá mica, numai de cinci ani, candu a moritu mama-sa. Tata-se petrecea dñle intregi langa dñs'a: o punea pe genunchi o sarutá, o imbratîsiá, si o desmierdá necontentu. Si candu inocent'a copila suridea, bucuria nenorocitulu parinte se urcă la gradulu superlativu. Numele, fati'a si surisulu ei, tôte i reimprospetau in memoria pe repausat'a lui socia. Ea érá o icóna viua, care i renoiá in memoria fericirea pierduta.

Trei ani de dñle au decursu de la mórtea sociei sale. In restimpulu acest'a domnulu Ilfoveanu a dusu o viétia monotona. Cas'a lui devenì liniscita, solitaria, si numai pucini mai intrerumpeau liniscea acést'a cu visitele loru. Dar nici dñsulu nu se pré ducea la nimene, ci siedeá pururea totu a casa.

Afara de fraged'a Elena, la casa mai érá si o educatória germana, domnisiór'a Mendel, in etate de 28—30 ani, si betran'a económa An'a. Aceste dóue fiintie semenau multu stapanulu loru, câ-ci ambele erau tacute, serióse, intocmai ca domnulu Ilfoveanu. Naturelulu loru érá astufelu, séu tóta portarea ast'a fu numai o fatiaria? — nu se póte spune cu siguritate. Unii dñceau, câ ele numai se acomodau dlui Ilfoveanu.

Odata inse s'a intimplatu o minune mare. Domnulu Ilfoveanu a plecatu in caletoria si s'a rentorsu vialu: vialu ca si odinióra, candu lu-acceptá frumós'a socia cu bratiile deschise, cu anim'a iubitória.

Dar si acuma lu-acceptá totu cu bratiile deschise, totu cu anim'a iubitoria, frumós'a-i copila, inocent'a Elena, carea lu-intrebá cu o naivitate adorabila:

— Unde ai fostu tatuca?

— De parte, de parte, fiic'a mea, respunse parintele fericitu, si o strinse la bratiulu seu, si o sarutá ferbinte.

Dupa caletorí'a asta domnulu Ilfoveanu si-a stramutatu modulu vietii de pana a cuma. Si-a sistata comerciulu; — si s'a decisu a se mutá din Brasiovu intr'unu orasiu mai micu.

De unde acésta stramutare?

In ultim'a sa caletorí'a convenì cu baronulu Z— —, si i cumperá mosî'a din V— —. Dlu Ilfoveanu se decisu a incetá cu comerciulu si a incepe economi'a.

Indata-ce sosì primavér'a, se si mutà la V— —, ér pe Elen'a a dusu-o intr'unu institutu de educatiune in Romani'a, din intimplare chiar in acel'a in care se educà si soc'asa. Elen'a erà de diece ani, si semená de minune mamei sale.

Dlu Ilfoveanu rentornandu-se, incepù a-si reorganisé economi'a, dar pentru a-si poté esecutá planurile sale, avù trebuintia de multe parrale, si pung'a lui nu secá de felu. Locuitorii de acolo se mirau, câ de unde are elu atâtia galbeni? Si cu totu dreptulu . . .

II.

Trecura câti-va ani de candu dlu Ilfoveanu locuiesce in V— —. Mutarea lui in acestu orasiu a facutu la inceputu o sensatiune órecare, — dar mai tardîu gurele tacura éra, si se facù linisce. La inceputu pucini lu-cunosceau, dar toti lu-respectau, pentru câ dinsulu si ací ducea o viétia solitaria, si onesta.

Tóta ateniunea lui erà concentrata a supra economei sale, si economi'a lui in floriá. Dibac'ia lui straformà gradin'a cea mare de langa casa in unu parcu splendidu. Renoì castelulu vechiu si in multe parti deja ruinatu. Sub man'a lui tóte renviau. In curtea sa domniá ordinea cea mai esemplaria. Erà ospitalu si iubitoriu de ómeni.

Aceste insusîri i-a castigatu simpati'a multora, si in scurtu timpu cas'a lui solitaria devenì sgomotósa; avea amici numerosi, carii lu-cercetau a dese ori.

Ilfoveanu in totu anulu mergea odata la fic'a sa in Galati, dar candu se rentorcea, totu-de-una erà tristu, seriosu, si ingreunatu de grigi mari se retragea in odai'a sa, de unde apoi nu esiá dóue-trei díle.

Despartîrea de unic'a sa bucuría si fericire lu-alterá intru atâ'ta, incâtu in singuretatea sa a dese ori versá lacrime ferbinti.

Dar éta, trecura cinci ani. Merse la Galati, si aduse pre Elena a casa. Ea erà de cinci-spre-dieci ani, intocmai ca si o flóre abí imbobocita. Bucuri'a sermanului parinte nu se póte descríe. Din momentulu acel'a n'a mai avutu altu cugetu, decâtu sê causeze bucuría ficei sale. I-a arangiatu in castelu despartimentulu, care priviá spre gardina, — si a providiutu odâile cu tóte frumusetiele artistice. Elen'a a avutu la dispositiune opêrile celor mai celebri artisti, literati, si musicanti, — si unu forte-pianu de prim'a calitate erà asiediatu chiar in salonulu de catra gradina.

Elena cantá multu la forte-pianu, acést'a i erà unic'a petrecere, câ-ci la dins'a nu amblá

nimene. Parintele ei in adinsu a voitu, ca Elen'a pana la unu timpu sê remana singura. Si dinsulu s'a tienutu strictu de propusulu seu.

Doi ani au trecutu, de candu Elena a venit u a casa, si in restimpulu acest'a dins'a n'a iesítu din castelu. Nimene nu o vedea, afara de parintele Gerasimu, carele erà óspe de tóte díle in castelu.

Cu tóte aceste inse Elen'a erà multiamita, fericita, — câ-ci ea nu avea alte dorintie, decâtu a placé parintelui seu. In tóta deminétia, dupa rogatiuni se ducea in gradina, culegea flori, se jocá cu ele, le sarutá; se delectá in curgerea Muresiului, si conversá cu murmurulu ministeriosu alu valoriloru.

(Va urmá.)

Alesandru Onaciu.

Insirate-margarite.

IV.

6. Ianuariu 1870.

Dorite frate!

Romanii afectéza a fi totu ce nu trebuie sê fia, si ce in adeveru nu potu devení. Eu nu vorbescu de politica, de care nu am placere a me ocupá câ-ci acésta mi-ar amarí anim'a si mai tare, fara vorbescu de literatura.

Ei se intrecu care de care pre câte o corda straina in limba si in idei, si cu deosebire frautese séu germane. Despre galo-mania am fostu vorbitu mai inanii trecuti in acésta foia; despre nemtio-mánia voiu vorbí in cursulu acestoru margarite.

De la 1860 incóce acésta bóla cresce de te sparia.

Suntu apoi unii, dar pré pucini, cari nu voru sê fia nici straini, dar nici ceea ce ar trebuí sê fia romanii adi, fara voru a renviá in literatura limb'a si chiar ideile de acum dóue-trei sute de ani — din cronice si din cartile bisericesci. Ei voru ceva cu totulu a parte, fara a tiené comptu de progresulu ce romanii l'au facutu si au sê-lu faca.

In anulu 1860 Dlu A. I. Olobescu publicá o schitia istorica sub titlu.: „*Michnea Vad-*...
„*Domn'a Chiasna.*“ Dinsulu díce i matóriele :

„In lips'a talentului, m'am... la celu pucinu sê pastrezu, pre câtu s'a potutu, formele si limb'a Letopisitiiloru natiunale cu care in drep-tate se póte laudá mai vertosu tiér'a Moldovei.“

Pentru ce acésta? Pertru ce lips'a talentu-

O cascada.

lui sê se acopere cu progresulu de acum 2—300 ani?

Altu-feliu acestu citatu este in sine numai o frasa, ce mi sê pare a fi dictata de modestia, din nenorocire inse o frasa fara logica, de óra-ce este unu lucru aprópe de preceperea fia carui, câ celu ce nu are talentulu de a se distinge in viéti'a literaria de astadi, séu ca sê vorbescu strinsu la obiectu si cu cuvintele Dlui Odobescu, in „*formele si limb'a de astadi*,” acél'a cu atâtu mai pucinu va poté renviá si a se distinge formele si limb'a de acum 2—300 ani. La acést'a, credu câ se cere mai multu talentu si studiu, ca la cea de antâiu. A inviá mortii este *minune*, ér nu lipsa de talentu.

Unu strainu, care nu ar' cunósce cursulu desvoltârii limbei nóstre, cetindu pasagiulu de susu, ar trebuí nesmítu sê presupuna, câ limb'a croniceloru va fi cea mai perfecta, si câ in acelea si-a trairu limb'a romana etatea de auru. Dar elu s'ar insielá amaru si noi l'am ride in pumni.

Ei bine! dar pentru ce totusi a preferitu Dlu Odobescu a scrie, séu celu pucinu a se insielá in cugetu, câ scrie in limb'a croniceloru? Unu motivu a trebuitu sê aiba: a cugetatu câ numai limb'a croniceloru este si póte fi adeverat'a limba romanésca, séu a voitu puru si simplu, a face exercitiu limbistice?

Motivulu din urma — lu-potu numí laudabilu, cu deosebirea, câ *exercitiile* nu au sê parasésca nici odata pulpítulu pentru a iesí in publicu. Motivulu celu de antâiu este o ratecire, care-si are isvorulu in a afectá lucrâri imposibile séu nenaturale.

Dar ce cugeti câ Dlu Odobescu si-a implinitu promisiunea? de parte sê fia! Dinsulu scrie limb'a romana de adi impestriata pe ici pe cóle cu cuvinte din cronice si din gur'a poporului de adi, cea mai mare parte cuvinte slavice, turcesci si grecesci.

Déca cu acésta ocasiune vrei sê afli parearea mea despre pretiulu internu alu acestei schitie istorice a Dlui Odobescu, eu ti-o voiu spune in scurtu.

Ea, abstragându pre Alesandru Lapusneanu de C. Negruzzi, se distinge de totu ce s'a scrisu de diece ani incóce in acestu ramu de literatura. Stilulu corectu si naturalu, scutitu de acea inganfare insolenta si gretiósá, introdusa in stilulu beletristicu-novelaru, unde saraci'a si languedí'a ideiloru se silescé a se acoperí cu abundanti'a fraseloru de unu cotu, dar' góle ca butile

danaideloru, fara intielesu, dar sfaraitórie si tropotitórie.

Totu atâtu de naturala este si desvoltarea totului.

Intréga schiti'a respira aerulu timpului in care se petrecu acele eveniminte. Datinele, ideile, aspiratiunile suntu tóte a le timpului de atunci.

Descrierile suntu reale, adeverate. Cas'a armasiului Dracea din Manesci, procesiunea la inmortentarea lui Mircea, curtea domnésca din Bucuresci: suntu tóte tablouri luminóse a le acestei schitie.

Intre caractere se distinge Chiasna, acésta femeia de bronzu, cu anima de marmoru, de care se spargu, se risipescu ca valurile marine isbite de stanca, simtiemintele cele mai delicate, cari singure facu pré femeia si pe mam'a adeverata.

Caracterulu Chiasnei inse este adeveratu numai pana la unu punctu. Elu culmina, candu Chiasn'a pentru póft'a de domnia sacrifica pre jun'a si frumós'a Ancutia, dand'o dupa hersitulu de grecu Andnoricu. Candu inse calâii mandatulu Chiasnei, ucidu pre Radu Socolu, carele acum déca nu prin forme, dar prin fapta devenise barbatulu Ancutiei, pre carea elu o scapase din ghiarele grecului, candu ea afla pre Ancuti'a retécita in paduri in cea mai infioratória miseria, ce-si póte imaginá mintea omenésca; candu Ancutia', ce abié se mai cunóscea din pulbere, se taresce la petiórele mamei sale, ér mam'a sa Chiasn'a, fara a-i díce unu cuventu racnesce numai: „Nainte, copí!” se suie in radvanu si o ia pe ací in colo: aici a incetatu de a esiste nu numai omulu, dar chiaru si fiér'a, si totulu devine numai o chimera a unei fantasie caotice, fara frâu, ér rezultatulu finalu este, câ Dlu Odobescu, indata ce a pierdutu terenulu istoricu de sub petióre, s'a ratacitu; a scrintitu caracterele, si in locu de a descrie séu depinge ómeni, a depinsu chimere.

Sê trecemu acumu la unu altu esemplu si inca pre terenulu poesiei!

In anulu 1867 dlu B. P. Hajdeu publicá o drama istorica sub titlulu: „*Rasvanu-Voda*.”

Nu voiu sê me oprescu la primul pasu alu prefaciei, ce se pune acestei drame, despre care autorulu díce, câ *celu pucinu* ar fi doritu sê fia o producere *psicologica*, ca si cum dramele ar fi produceri literarie nepsicologice; nu, pentru câ mi-place a crede, câ acésta este numai o scapare de condeiu. Voiu sê me oprescu inse la pasulu urmatoriu:

„Din punctulu de vedere literariu, am avutu a me luptá cu dificultatea versificatiunii sporita

asta-data prin o dificultate si mai mare, *a nume aceea de a scri in limb'a romanésca din secolula XVI.* fara neologisme si fara inversiuni moderne.“

Precum vedi si aici ne intelnimu cu unu scrietoriu, care nu se multiamesce a renvia limb'a croniceloru numai in prosa, dar' chiaru si in poesia, nepasandu-i de „*dificultatea versificatiunii*“, va sê dîca de fineti'a gustului, ce trebuiá, déca nu mai multu, celu pucinu sê se presupuna in o limba impinsa pana la culmea dramei.

Asié dara tendinti'a lui „*Rasvanu Voda*“ este a cobori limb'a dramei la limb'a croniceloru, a face indereptu unu pasu nu mai micu, de câtu a própe de 300 ani; in locu de a încercá sê o impinga celu pucinu pe 25—50 ani inainte.

Sê ne inchipuimu câ Shakespeare, Racine, Schiller si alti clasici, si-ar fi scrisu dramele loru in limb'a croniceloru: ce ar fi fostu rezultatulu? fara cea mai mica indoieála, dramele dimpreuna cu numele autoriloru ar fi moritu de multu! fórte de multu!

Dar sê vedemu limb'a din secolulu alu XVI. in care se dîce a fi scrisu „*Rasvanu Voda*.“

Rasvanu (singuru.)

Femei'a!... precum pojarulu se nasce dintr'o schinteia,
Asié m'aprinde pe mine numai cuventulu: Femeia!,
Femei'a! De candu pe dins'a a facut'o Dompedieu,
Elu nu mai face nimica, farmecatu de lucrulu seu,
Si privindu cu multumire la inveselit'a lume,
Dîce: eu sum ziditoriulu, dar' femeia este culme!..
Femei'a!.. si totu-si omulu, de lacomia orbitu,
Iubesc nu pe femeia, ci aurulu cantaritu!...
Pentru dinsulu e femeia o mosia mesurata,
O scula pretieluita séu o punga numerata!...

(Actu II. scon'a III.)

Rasvanu

Astu boeriu prin reutate.

Intrece gardini, sioper'e si napârcei invenitate!...
Ca painginulu ce tiése intr' ascunsu vicleanu-i-ciuru,
Lu-intinde si-lu anina, si-lu acatia inpregiuru,
Si dreptu din midilocu pandesce, pironitu in neclintire,
Asteptandu sê cada musc'a in capcan'a cea subtîre,
Apoi lacomu se rapede, bucurosu c'au insielatu,
Si-o totu rumpe si-o indésa in stomacu-i desfundatu,
Si ér si-carpesce ciurulu, si ér se pune la panda,
Si ér ochesce o prada sê tréca ca sê se prinda..

Astu-feliu boerulu acest'a de-lu vedeti grasu si imflatu,
Sê sciti bine câ si dinsulu multe musce a mancatu!

(Act II. Sc. VI.)

Totu in chipulu acest'a curge tóta dram'a, in care intre altele aflâmu cuvinte ca: norodu, vezduchu, slava, jupanu, vrajba, zavistia, hrisogu, dobitocu, zapisu, isprava, isposocu, pisma, Rimle-

anu in locu de romanu si altele si acestea le aflâmu in totu loculu in drama candu cere trebuinti'a.

Care va fi fostu motivulu ce a indemnatu pe Dlu Hajdeu sê se silésca a scrie dram'a in limb'a timpului in care a traitu *eroulu dramei*?

Din prefaci'a dramei mi se pare, dar numai mi se *pare*, câ dlu autoru a voitu ca si limb'a sê fia istorica, va se dîca: sê infacisiezé persóncele cu limb'a loru d'atunci.

Déca acést'a este asié, apoi consecuenti'a cerea, ca hatmanulu polonu, oficirii poloni Minski si Piotroski sê vorbésca in limb'a loru polona si a nume, in cea din secolulu alu XVI.

Nimicu mai falsu decâtu acestu principiu nu numai in poesia, dar chiar si in prosa.

Din acestu principiu ar urmá ca si istori'a, pentru a poté fi o copia câtu se póte mai aprópe de realitate, s'o scrii in limb'a persóneloru istorice si dupa stadiulu de desvoltare in care s'a aflatu ea in acelu timpu.

Dar' sê nu mai mergemu tragêndu consequentie, câ-ci pré ne afundâmu.

Totulu este, câ nu-ti potu dá cuventu siguru si decisivu, ce l'a potutu motivá chiar pe dlu Hajdeu sê pretinda a scrie drama in limb'a secolulu alu XVI, pentru câ nu potu presupune câ dinsulu nu ar fi sciutu ce se cere la o drama, ce are sê face si de ce sê se ferésca.

In scurtu lucrulu sta asié! câ archaistulu si istoriculu s'au amestecat in maestri'a poetului, séu din contra, si astu-feliu s'au incurcatu itiele.

Pentru poesia in generalu, si in specialu pentru drama este regul'a cea de antâiu, ca limb'a sê se avente la tóta perfectiunea posibila, si acésta cu atâtu mai vertosu in „*partile langede*“ ale dramei, cum dîce mosiu Aristotele. Dar apoi ce limba se va cere in o drama, alu carei subiectu este preste totu langedu? Limb'a dramei trebuie sê stee la culmea *timpului seu*, ér nu a unui timpu *trecutu*.

Archaismii in drama sunt *petele ei de mórte*, Ér o drama in limb'a si conceptiunea croniceloru, nici nu o-mai potiu numi cu adeveratulu ei nume.

Din tóte cele de pana aici resulta, câ cea mai mare parte din scriitorii romani afectéza acum o limba care *nu potu sê o aiba*, acum alta care *nu trebuie sê aiba*.

Érta-mi frate, déca ti-am rapitu pré multu timpu de asta data, si déca nu ti-am potutu spune adevurul ridiendu. Lucrulu deveni din ce in ce totu mai seriosu; umorulu se spariá si-si luá sborulu. La revedere!

Radu Nasturelu.

SALONU.

CONVERSARE CU CETITÓRIELE.

— Pest'a 24 fauru. —

Dar numai acuma observu, câ in decursulu acestui carnaval nu v'am condusu nici intr 'unu balu mascatu. A nu participá nici intr 'unu balu mascatu, este una din pretensiunile cele multe, la cari femeile respundu, câ nu se póte!

Si intru adeveru, déca analisâmu cestiunea din punctulu de vedere alu referintieloru nóstre sociale, suntemu siliti a recunóce, câ femeile au dreptu a pretinde sê participe si dinsele macaru la unu balu mascatu, — câ-ci asta este unic'a ocasiune, candu — sub velulu larvei — potu spune si ele unele idei, ce de alta-data nu li sunt permise; balulu mascatu e unic'a ocasiune, candu si femeile potu sê jóce roluri de barbati.

Cu bucuria vinu dar a ve conduce intr 'unu balu mascatu. Inse in locu de a descré balulu, sâ ascultâmu conversârile masculoru!

* * *

— A, frumósa masca, precum vediu, tu represintí o naia. Esti admirabil'a.

— Ti-placu?

— Da.

— Vina dar cu mine!

— Me temu câ asiú ajune intre Scila si Caribde.

Inse....

— Inse?.

— Déca m'ai primí de capitanu

O vóce straina intrerupse:

— Vortesece mai antâiu cu tat'a dsale!

* * *

— Mi-permiti?

— Tóte.

— Déca mi-permiti tóte, apoi nu-ti ceru nimica, frumósa camelia.

— Pentru ce?

— Pentru câ femeile cari permitu tineriloru multu, sunt séu cochete séu neghióbe.

— Si-apoi?

— De acele me temu, ér de aceste me ferescu.

* * *

— Ce stai tristu singuru ca unu cucu?

— Meditezu.

— A pricepu! Esti amorisatu.

— Din contra.

— Ce dara?

— Nevésta-mea, carea m'a parasitu, éra-si a vinitu a casa.

* * *

— Invétia-me a iubi!

— Bucurosu!

— Ce sê facu?

— Di: Ta adoru!

— Te adoru!

— Vedi, câ ai si invetiatu a iubi!

— Apoi asta nu i iubire adeverata. Am dísu cele dóue cuvinte, inse n'am simtítu nimica in anim'a mea.

— D'apoi asié iubescu in dílele nóstre mai tóte femeile.

— Si barbati?

Intrebatulu s'a dusu mai departe, fâr a mai respunde ce-va.

* * *

— Frumósa copila!

— Minunata!

— Admirabila!

— Si cu multu spiritu.

— Are trei-dieci de mîi de fl.

* * *

— Primí-vei invetiatur'a unei femei?

— De ce nu? Corneli'a dóue-dieci de ani a propusu retoric'a; éra Aspasi'a a invetiatu pe Pericle retoric'a, — si pe Socrate filosofí'a. Primescu dara cu placere svatulu teu.

— Femeiloru nu li place, déca barbati melancoliséza indelungatu in giurulu loru. Melancolisârile pana la unu timpu sunt palacute, dar in urma femeile totu se urescu de ele.

* * *

— Minunate ꙋcle are copil'a aceea!

— Au constatu patru-spre-diece florini.

* * *

— Grecule!

— Ce?

— Mare deosebire este intre tine si intre stramosii tei.

— Cum asié?

— D'apoi am cetitu unde-va, câ in Aten'a antica barbati erau mai frumosi decâtu femeile, si câ Demos, Charmides, Pýrilampus, Alcibiedes si Xenophon s'au facutu nemoritori prin frumseti'a loru.

— Fíá-care despre acea viséza, ce n'are.

* * *

— Mica paseruica, vinde-mi nesce pene din aripele tale dragalásie.

— Penele mele nu sunt de vendutu, câ-ci eu nu sum diuaristu mercenariu.

* * *

— Ce ceri?

— Nimica.

— Atunce nu me iubesci

— Cum poti vorbí asié ce-va?

— Asié, câ barbatulu carele are pretensiuni puține nu iubescce ferbinte; cu câtu amorulu e mai profundu, cu atâtu este mai pretensivu.

* * *

— Parinte, vina sê-ti marturisescu pecatele!!

— Bucurosu, dar mai antâiu asculta tu ale mele!

— Nu potu sê te ascultu, câ-ci nu dispunu decâtu numai de unu patraru de óra, si-apoi pecatele vóstre sunt...

* * *

— Nu te cunoșcu, masca frumósa; dar cu tóte câ nu potu sê știu cine esti...

— Vrei sê vorbești cu mine.

— Da.

— Vedi! Chiar ast'a e diferinți'a între noi. Tu vrei sê conversezi cu mine, pentru câ nu me cunoști; ér eu chiar pentru aceea nu vreu sê vorbescu cu tine nici unu cuventu, pentru câ știu pré bine *cine esti!*

Si cu aceste se duse p'ací 'ncolo.

* * *

— În ochii dtale vedu o frumsetia extraordinaria vedu o...

— Încéta, domnulu meu, câ-ci din vórbele dtale vedu, câ ochii mei sunt nesce oglinde, cari ti-reflectéza chiar contrariulu originalului!

* * *

— Ce tîeni tu despre amabilitatea femeiloru?

— Eu m'alaturu la opiniunea lui Büffon, carele a dîsu, câ în etatea aceea, în care femeile începu a deveni mai pucinu amabile, multu mai ferbinte știu sê iubésca, decâtu pana atunce.

* * *

Dar éta e tardîu! Onorabile cetitórie, sê parasimu balulu, si sê dicemu remasu bunu carnavalului din 1870!

Josefu Vulcanu.

Conferinți'a Dlui I. Brateanu la Ateneu.

(Din „Informatiunile Bucureșcene.“)

Marea noutate a dîlei erá Domineca, conferinți'a istorica a Dlui I. Brateanu la Ateneu.

Ilustrulu barbatu ascindea la óra I ca unu simplu membru alu Ateneului, treptele tribunei, în mijloculu detunatórielor aplause curgânde de $\frac{1}{4}$ de óra a unei multîmi, care nu s'a mai vedutu vre o data în sal'a Societâti nóstre, nici chiar în serile în cari vorbiau cei mai iubiti si mai populari oratori ai ei. Erá de siguru la 2000 de audîtori, nu se mai vedea de câtu o mare de capete...

Frumosulu secsu nu lipsí de la acéta serbare alésa, ce se dadea în sal'a Societâti sale favorite.

Conferinți'a Dlui I. Brateanu avú de subjectu: Originile Romaniloru, cu Radu Negru si Bogdanu Dragosiu.

Déca pentru cei 1999 de audîtori din 2000, erá conferinția Dlui I. Brateanu ocașione de ai manifestá iubirea si gratitudinea, sporita pentru nóu'a *campania* ce a întreprinsu contra ignorantiei:

Déca pentru membrii Ateneulu, conferinți'a Dlui Brateanu a fostu ocașione d'a se convinge o data mai multu, câ póte urcá treptele tribunei societâti loru fara încorveniente, barbatulu celu mai din mijloculu valmasiagului politicu, atát'a de bine-facatória e atmosfer'a liniseita a sciintiei în care aceea tribuna a fostu asediata;

Pentru noi celu alu 2000-lea audîtoriu a fostu Dumineca o dî de adeverata fericire.

Sunt doi-spre-diece ani de cându la întunereculu numelui nostru, ca profesore de Istori'a Romaniloru la facultatea de litere din Iasi, si apoi din București, respandim dupa poterile nóstre observatiuniloru, critic'a istorica ce cu tóta nepartinirea posibilu ne-a sugeratu observatiunea, analis'a faptelor, a documintelor. Nime inca pana adi nu ne daduse ocașione d'a ne aprecíu lăbórea de dî si de nópte, ba din contra, pe *neveduite* pe *nesciute*, furamu chiaru insultati si gratificati cu epitete, care ne-aru fi descuragiatu, de nu amu fi avutu o intima convictiune, câ, pe câtu se póte nu-amu fostu facutu datori'a.

Dumineca inse, repetâmu, D. I. Bratianu ni-a procuratu o dî de fericire si curagiu si perseverantia pe calea în care umblâmu de 12 ani, ca profesore de istoria.

Prin o intalnire de cugetare, care e o onóre mare pentru noi, multe din teoriile Dlui I. Bratianu a supra originei romaniloru, asupra Imperiului Romano-Bulgaru si a supra restauratiunei lui Radu Negru si Bogdanu Bragosiu, le amu espusu la mai multe rënduri de studenti si chiar si în anulú acesta, astfelu ca si inaintea studentiloru cari ni au urmatu si care ieri au ascultatú cuventulu de autoritate a Dlu Brateanu, noi amu trebuitu sê câștigamu. Léta unu cuventu mai multu pentru a dîce, câ conferinți'a Dlui I. Brateanu ne-a procuratu pe langa onóre, curagiu si perseverantia la lucrare.

V. A. Ur hia.

Curieriulu modei.

Pesta 25. fauru. Este sesonulu carnavalului, sesonulu baluriloru si în mare parte, sesonulu — modei.

Nu ve mirati, onorb. cetitórie, câ în numerulu de adi éra ve întretinemu vorbindu despre vestmintele de baluri. — Ca curieri, nu potemu lipsi nici dintr'unu balu, — câ-ci altufelu n'am poté corespunde în deplinu misiunei nóstre.

Grabimu dar a însemná câte-va vestminte din cele multe si mai alesu acele cari ni placura mai multu.

Celu mai frumosu si gustosulu vestmentu ni-a parutu câ e: unu vestmentu de atlasu verde-deschisu, decoratu cu dintele albe si ici colo câte unu buchetu de flori. Acéta toaleta se întregu prin o frisura în bucle si unu ornamentu de gutu cu diamante si smaragdu. Ni-a placutu multu unu vestmentu din tül negru — auríu, si unu altu vestmentu de metasa galbena cu illusion albu si stelutie de auru.

Unu vestmentu din tarlatanu albu, care ne facú sê admirâmu gustulu cu care erá gatitu, ne îndreptâtiesce a-lu descrie câtu se póte de fidelu.

Acestu vestmentu, de nainte erá croitu în formatibier, cu pufuri si încretîture marunte; partea din dereptu avea forma de unde cu slepu fôrte lungu.

De dóue parti deschisa ér pufurile se întindeau de a lungulu pana la spacelu. — Dinjosu erá provediutu cu încretîture late din tarlatanu. Pintre pufuri sierpuiau prime anguste de atlasu albu si pre aceste prime apoi erau aninate cununitie de rose, vióle si alte flori frumóse. Asemene decoratiuni erau si pe partea de nainte a vestmentului, cu aceea deosebire, câ nu erau totu cununitie, ci mai alesu în buchete. De pre umeri

inca undulau asemenea cununitie si decorau multu aceea toaleta. Brâul este angust si cosutu cu fire de aur — dinapoi e prevăditu cu o cocarda mare din prime de atlasu. Intregu vestmentulu ni dovedesce unu gustu straordinariu.

Mai amintim inca, că între cele multe vestminte de metasa si atlasu de colóre alba, ros'a, lil'a, galbenu, vënetu si între cele gatite din tarlatanu ni-a mai placutu multu si vestmentulu unei dsióre cunoscute.

Eră gatitu din Faille — de colóre ros'a cu tunica de illusion, cupțisutu cu tarlatanu; incretiturele erau din tül de colóre ros'a, spacelu naltu si taiatu. In frisar'a-i decorata cu rose si flori albe semená la o dama de curte din seclulu alu optprediecele.

Paris 22. fauru. Ati fostu dóra de parerea onorb. cetitórie, că si noi am luat parte la miscările de aici si pentru aceea amu intardiatu de a reportá despre moda? — Ve insielati! curieriulu nu se ocupa de politica. E dreptu, că evenimentele dılei au influentiatu multu si a supra petrekeriloru — si incātu-va si a supra modei, caus'a cea mai principala inse e, că aici de acum voru urmă cele mai splendide baluri si petrekeri.

Multi se mira, cum de mod'a in acestu sesonu nu a trecut prin straformări, dıcându: că form'a vestminteloru e totu aceea-si.

Ei bine. Se dıce, că vestmintele au totu aceea-si forma, că in fondu nu s'au facutu nici o stramutare. Noi inse nu suntemu de ceea parere, pentru că scimu, că vestmintele, mai alesu cele de baluri s'au straformatu multu. Ce e dreptu cu incetulu, — fia, că s'au stramutatu. Asié de esemplu tunic'a abie se mai intrebuintieza. Vestmintele acum se croesu nainte scurte ér dinapoi in slepuri fórte lunge. De nainte se decoréza cu formetablir, incrititure, flori cununitie si prime.

Slepulu inse se gatesce in form'a undeloru si se decoréza dupa placu; de dóue parti se anina pre suc'n'a denainte. — Éta, nu este dar reformare in moda? !

Incepu a veni in moda spacelurile cari se potu imbumbá, cari se gatescu cu multa maiestrie. Spacelurile cele ascutite de demultu ér incepu a renvia.

Mod'a e o róta ce se inverte in continuu, totu acela móde vinu la putere cari fura alungate odata.

Câte vestminte nóue vediurámu mai in urma, tóte erau cu spacele ascutite.

Nimicu nu e asié de trecatórie ca flórea, si totu-si vedemu, că decoratiunile vestminteloru in acestu sesonu se restringe mai multu la flori. Atátu rochiele cátu si spacelulu si frisar'a se decoréza cu flori. La unelu vestminte numai pentru aceea se intrebuintieza tül séu tarlatanu, ca s'e aibe basa decoratiunea de flori

Atáta despre mod'a de aici in generalu! in specialu — cátu mai ingraba.

Pana la revedere!

CE E NOU?

* * (Cestiunea teatrului natiunalu) s'a desbatutu in dóue conferintie, tiente in septeman'a trecuta, joi si vineri, la dlu Georgiu Mocioni. La conferintia prima participara numai siese inși, si cu ast'a ocaziune se decise, că pe diu'a urmatória s'e se convóce toti deputatii

romani. In diu'a urmatória, adeca sambet'a deputatii invitati se infatısira toti, afara de unulu, dlu Georgiu Ioanovieiu. Domnii deputatii intruniti ni facura onórea de a invitá la conferintia lor si pe redactorulu acestei foi. Adunandu-se toti, fu aclamatu presiedinte alu conferintiei dlu Georgiu Mocioni, éra notariu Iosifu Vulcanu. Apoi se incepura desbaterile. Cu bucuria constatámu, că nici o vóce nu s'a aredicatu in contra ideii; dar pentru mai mare siguritate in realisarea ei, s'a decisu, ca initiativ'a in acésta cestiune importanta s'e se faca cu concursulu intregi inteligintie romane din Buda-Pesta. Deci conferintia a emis din sinulu seu unu apelu catra tóta inteligintia romana din Buda-Pesta, pentru a se intruni si a luá mesurile necesarie in privintia acést'a. Membrii conferintiei subrisera toti acelu apelu, si cu acést'a conferintia se incheia. Intrunirea inteligintiei nóstre intregi, — precum se vede din apelulu publicatu in fruntea numerului presinte — se va tiené luni la 28 fauru. Despre decursulu ei vomu relatá in numerulu viitoriu. Er acuma salutámu din adanculu animei nóstre pe domnii deputati pentru initiativ'a lor, prin care ni-au doveditu, că sunt la innaltímea misiunii lor!

* * (Unde se fia teatrulu romanescu?) Candu s'a desbatutu in camer'a deputatiloru Ungariei propunerea dlui Hodosiu d'a se votá 200,000 fl. pentru infintierea unui teatru romanescu, unulu dintre deputatii magiari intrebá in discursulu seu, că unde s'ar infintieze acelu teatru? — La Brasiovu! — respunse dlu Hodosiu numai decátu. — Peste câte-va mominte se scolá deputatulu Brasiovulu Wächter, si protestá in contra acestui planu, că-ci Brasiovulu e unu orasiu sasescu. La acestu protestu „Telegrafulu Romanu“ face urmutória observatiune: „... pentru ce s'e nu fia Brasiovulu acomodat pentru unu teatru romanescu? S'e abstragemu de la comericiulu celu viu sustienutu cea mai mare parte de comerciantii romani, cari prin intreprinderile lor sustienu unu numeru insemnatu de industriasi sasi, precum si de la egalitatea, ce s'a vedutu in numerulu contribuintiloru romani din cetatea Brasiovulu, incātu dedera aprópe la o mia de alegatori, si s'e luámu lucrulu numai din partea cea mai practica a acestei cestiuni; au nu scie dlu Wächter, că societátile de teatre de limb'a neromana, ce trecu prin Brasiovu, se sustienu mai numai de Romani? Candu in anii trecuti, ospitara societáti romanesci, de teatru, sal'a teatrala a fostu plina de spectatori, cu tóte că domnii sasi din Brasiovu, pare că sis-tematicesce nu voiau s'e viziteze represintatiunile romanesci!“

* * (Banchetu in onórea dlui Ionu Brateanu.) Comerciantii si industriasi din Bucuresci a datu in 2 fauru s. v. sér'a unu banchetu in onórea marelui patriotu Ionu Brateanu. Banchetulu s'a tienutu in sal'a Slatineanu, carea éra splendidu iluminata éra orsiestrulu musicalu executá diverse melodii natiunale. Cu acést'a ocaziune s'au dısu mai multe toasturi aplaudate ferbinte. Dlu Brateanu a respunsu la tóte prin unu toastu, care a duratu a própe la o óra, si prin care in midiloculu a repetate salve de aplause, espuse vederile sale a supra si-tuatiunii.

* * (Adunarea generala) a Societáti pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovina s'a tienutu in Cernauti marti in 10/22 óre diminéti'a in sal'a magistratulu. Programulu acestei adunári éra urmatoriu: 1, reportulu comitetulu despre lucrările sale in anulu 1869 — 2) incuviintiarea budgetulu societáti pe anulu 1870,

— 3, propuneri si discursuri sciintifice si literarie, — 4, alegerea membrilor comitetului, — 5, alegerea de trei membri spre cercetarea socotelorului anului 1870.

* * (Balu.) Invetiatorii romani din Lugosiu au arangiatu unu balu in folosulu bibliotecei lor.

* * (Balulu alumneului natiunaliu din Temisior'a,) ni scrie unu corespundinte, s'a ttenutu in 7 februarie a. c. in Temisior'a in pompos'a sala a redutului. Timpulu erá fôrte favoritoriu, drumulu inca erá destulu de bunu spre a invitá publiculu nostru romanu la balulu acest'a, carele si pan'acum prin arangiamentele lui perfecte si animositatea ce-lu inspirá totu deun'a si-a eluptatu unu renume destulu de frumosu, spre a indemná la participarea lui pre veri care romanu bunu, carele doresce, pe lunga prosperarea si inflorirea „Alumneului“ a petrece câte-va mominte placute intre amicii, cunoscutii si conationalii sei. Totusi cu durere trebuie sê marturisimu, cá acestu balu pe de parte n'a fostu asié de bine cercetatu, ca si cum a fostu cele lalte. Pre multi i-amu auditu scusandu-se, cá prea tardiu si-au primitu invitârile, pre altii éra cá n'au primitu de felu. Ne miramu cum de comitetulu alumnealu a intreласatu, a face invitârile mai de timpuriu; afar' de acea nu ni potemu splicá caus'a de ce nu s'a publicatu ttenerea balului celu putienu prin foile nóstre romane mai timpuriu? Fôrte batatoriu la ochi ni-a fostu, cá unu numeru frumosu de familii romane d. e. Ratz, Adamu, S. Petroviciu, V. Petroviciu, Draganu etc. etc. afar d'acestea telegrafistii si inca alti tineri amploiatii romani: toti si tôte din Temisior'a de felu n'au participatu la acestu balu. Óre nici acestia se nu fie capetatu invitârile? De altcum balulu si astadata a decursu in celu mai bunu ordu, animarea la jocu a fostu generala, si abié catra 6 óre demaneti'a ne luaramu remasu bunu de catra olalta. — Toaletele peste totu a fostu alese si de fôrte bunu gustu; amu observatu inse la câteva domnisióre si unu lucsu ce ne indemná a compatimí, atátu pre bietii parinti, cátu mai vertosu pre fitorii loru barbati. Cine a fostu regin'a balului e fôrte greu a spune, pentru cá romancuntiele nóstre, una e mai frumósá decátu alta, a far' de acea nici nevestutiile romane, nu voiau a cede de la concurntia pentru acestu epitetu frumosu. Dreptuacea ne marvinimu a aminti numai pre cele mai competente recunnte, asié dintre dómne pre amabilele d. Iuliana otariu, Catarina Craciunescu, Ancá Fisesianu, Ida iulescu, Iulia Jurma, Tanci Tempea, Maria Gerdanu, Bogdanovits; ér dintre domnisióre: Sidonia Sacoinu, N. Cretieru, Emm'a Fisesianu Emilia Descu, N. arnetiu, Ecaterina Stefanescu etc.etc. Venitulú curatú id se va urcá la 100 fl. v. a.

Literatura si arte.

* * (Drama nóua.) La teatrulu natiunaliu din Buresci s'a represintatu in septeman'a trecuta o drama dlu Rock, intitulata: „Victimele desfranânileru.“

* * („Boierii si tteranii odniódra,“) drama de dlu zarescu asísdere s'a represintatu totu acolo in septeman'a trecuta cu multu succesu.

Din strainetate.

△ (O istorióra romantica) amu cetitu dîlele trecute in diuariulu „Troy Times“. — Dsiór'a Gray, nainte de asta cu cáti-va ani erá o cosatória seraca in

New-Yorc, si traiá numai din ceea ce a potutu cascigá prin diliginti'a sa. Unu june egesu, s'a inamoratú de dins'a si dechiarandui amoru i-a promisú cá o va luá de socia; inse nu peste multu a fostu silitu a se ren-tórce in Engliter'a, unde in scurtu s'a uitatu de iubit'a lui si se cununá cu o englesa. — Dupa unu anu tinerulu englesu a moritu, testandu tóta averea parintelui seu. — Betranulu erá superatu pre fiulu seu, pentru cá fu infidelu fatia cu dsiór'a Gray, erá necasítu mai multu pe noru-sa, de óra ce ea a fostu caus'a, cá fiulu seu a uitatu pre serman'a — dar frumós'a si diligint'a cosatória din Americ'a. — Ajungêndu si betranulu in stadiulu, candu presimtiá, cá nu mai are multe dîle, l'a cuprinsu o grige, cá cui va testá elu averea sa? de óra ce pe noru-sa o uríá din sufletu. Atunci si-aduse aminte de serac'a cosatória din Americ'a, carea traiá gelindu pre infidelulu seu amantu. — La patulu mortii sale, ca englesu fidelu, a testatu corónei diumetate din averea sa, éra cealalta parte a testatu dsiórei Gray. — Dsiór'a Gray audíndu de asta, nu a voitú sê créza, pana nu i s'a telegrafatu de la consulatu cá a ereditu 19,000,000 dolari. — Cu o asié avere insemnata, dsiór'a Gray nu va avé trebuintia, sê astepte multu timpu dupa sociu.

△ (Principele Petru Bonapare,) care in prezentu se afla sub unu acoperisú cu cei prinsii pentru miscá-rile din urma, e fôrte amicabilu fatia cu colegii sei, si i place a vorbí despre evenimentele de pe strade, cari din dí in dí devinu totu mai curióse. Septeman'a trecuta s'a rogatu de directorulu inchisorei ca sê-i permita a poté conversá cu cei prinsii si a voitú a doná fia-caruia câte nnu francu. Directoriulu inse a refusatú rogarea principelui, pentru cá ia parutu curiosu, cá principele acum e asié mare democratú. Procesulu principelui inca nu s'a inceputu. La 32 l. c. se va ascultá pentru ultim'a óra, si apoi peste o septamana se voru incepe pertractá-rile.

△ (Romanulu lui Garibaldi.) „La Signora monacale“ a iesítu deja de sub tipariu in Londra. — Se dice cá Alesandru Dumas indata ce a aparutu romanulu lui Garibaldi s'a esprimatú cam in terminii urmatori: Barbati, ca elu si eu invêrtimu sabi'a si pén'a instinctivu si cu asemene abilitate. Eu sum serietoriu elu este generalu; dar eu nu asiú fi potutu sê fiu generalu, precum a voitú elu sê fia scrietoriu.“

△ (Viliamu regele Prusiei) dupa cum scriu foile din Berolinu patimesce. — Se demintiesce faim'a acea cá regele Prusiei ar avé de cugetu a face caletoria de curtenire in Vien'a.

△ (Curiósa ratacire.) Unu diuariu din Berolinu scrie urmatóriele: „Unu domnu — care chiar caletoriá pre calea Victori'a, — priviá cu óre-si care interesu la dóm'n'a Lucca, carea din intemplare se preamblá pe acolo. Trasur'a naintá incetu, ér proprietariulu trasurei a observatu, cá dóm'n'a inca se uita la dinsulu si inca cu o privire, cum ar avé de cugetu sê-spuna ceva. Dóm'n'a Lucc'a a si inceputu a face semne cu man'a, la ce eroulu nostru se insuffetí si cugetá cá o se aibe o aventura interesanta. Se cobori deci din trasura si in momentul urmatoriu erá langa renumit'a artista. „Cu ce ti-asiú pote servi, dóm'n'a mea? o intrebá cu complesantia fericitulu aventuriariu. Ve stau la disposatiune, demandati si eu me voiú simtí fericitu a implini mandatulu dniei vóstre!“ — „Scusele mele! domnulu meu, — díse renumit'a cantarétia, — nu am voitú sê vorbescu cu dta, ci numai am facutu atentu pre surugiu, cá calulu din drépt'a si-perde tiolulu!“

△ (*Despre duelul fiului contelui Bismark*) am făcutu si noi amintire la timpul seu. Acum cetim, că între tinerimea din Bonn a făcutu mare sensatiune acea impregiurare, că fiul contelui este liberu si nu a capetat nu nici o pedepsa, era contrariulu seu Nieberding este condamnatu la inchisóre de trei septemani si pedesitu cu — consiliu abeundi.

△ (*Larv'a de feru.*) In St-Heliers s'a intemplat unu de multu, că unu barbatu a venitu la acea idee, ca sê desvetie pre soci'a sa de la beutura. Ca orologieru a făcutu o larva de feru pentru soci'a sa si intr'o di o si intari cu sil'a pe capulu ei. — Femei'a fugi la politia asié larvata si se planse in contra barbatului seu. Politia indata a mersu la orologieru si l'a contrinsu ca se iá larv'a josu, de-óra ce nu este iertatu a rapi libertatea personala, fia chiar si din bunavointia. — Orogierulu a luat larv'a josu, dar indata a si intentatu procesu de despartire.

△ (*In Paris*) este unu frigu, unu geru cumplitu, in asié mare mesura, încátu dílele trecute inghiatiara mai multi surugi, ma in omnibuse inca aflara mai multi inghiatiati. — Pietri, directorulu politiei a incunoscintatu pre Ollivier, că unu individuu din partid'a neimpacatiloru umbra sê-lu omóre.

Felurite.

△ (*O cascada in gradin'a vice-regelui din Egiptu.*) „Nimica nu m'a surprinsu in asié mare mesura si nimicu nu mi-a placutu asié de osebitu in caletari'a mea prin Egiptu, ca gradin'a vice-regelui de acolo, — scrie între altele unu Francesu in diariulu seu de caletoria. Tóte regiunile câte avui fericire a vedé, nu se potu asemena cu regiunea de cascada din gradin'a vice-regelui. Me simtu debilu a descrie impresiunea ce a făcutu a supra mea acéa regiune feerica. — M'am incercatu — díce elu in altu locu — ca sê descriu de a-memuntulu tóta partile acestei regiuni, inse abié am potutu insemná câte-va síre cá-ci recetindu cele scrise, vedeam marea deosebire. Sufletulu meu ar fi remasu ne multiumitu de nu cum va se ingrigica Provedinti'a, ca sê-lu mangaie. — Aveam sociu de caletoria pre unu Italianu tineru, desteru in pictura. Lu-rogai sê-mi depinga acést'a regiune frumósa. Italianulu, sociulu meu, a fostu atátu de bunu si a lucratu cu multa diligintia. Tabloulu e nimeritu de mimine, lu-tienu de suvenire si de multe ori, in óre de intristare, privindu-lu — me sintiu mai bine s. c. l. Intru adeveru, acestu tablou ne surprinsa si pre noi, pentru aceea lu si publicámu si sperámu că va eluptá si placerea onor. nóstre cetitórie. Tabloulu cu multu este mai frumosu făcutu, decâtu sê fimu indemnatu a mai adauge si comentariu.

△ (*Dialogu pentru sesonulu carnevatului.*) „Iubita mama, dta scii cătu de multu si cătu de ferbinte iubescu pre Amali'a. Ea este o fintia gratiósa! Am de cugetu sê o facu fericita, — o iau de socia.“ „Ce? Voiesci sê iai de socia pre Amali'a? — Déca ai de cugetu, ca sê o faci fericita, atunci — n'o luá de socia!“

Gâcitura de siacu

De Cornelia L.

de	ri-	la	la	Mul-	dr'a	ci?	gan-
flo-	tin'	de	Flo-	Udu	descu	te-su	man
co-	ver-	c'a,	te	iu-	Frun-	Si	fa-
ba-	ri	pa-	dia-	rie;	ste-	ca	fe-
ci,	Dieu!	tó-	bi-	n'a.	te	mai	tia,
in	di-	Le	Mul-	le-su	tó-	ni-	Dar
nu	ci-	gra-	sió-	te	u-	mú	ce
tia!	li-	es-	lu-	di-	ra	rie;	ci

Se póte deslegá dupa saritur'a calului.

Deslegarea gâciturei de semne din nr. 4.

Multu esti tu frumósa,
Madr'a mea doiósa;
Nu te-asiu da pre tine
Ah! de langa mine
Nici pe avutia,
Nici pe o craia.

Grigoriu H. Grandea.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele Luis'a Murgu n. Balcu, Mari'a St. Solutiu Iuli'a Ratiu, Mari'a Gaitanu, Elen'a Onciu, Amali'a Moldovanu, Anastasi'a Leonoviciu, Aloisi'a Pelle; si de la domnii Ioachimu Munteanu, Constantinu Ungureanu, Petru Sporea, A. Valutianu, Ilie Sporea, Al. Frumosu, G. Mihailoviciu, Ioanu Selagianu.

Post'a Redactiunii

Gherla. Cea d'antáia a fostu mai buna decâtu acé, re-
Tramite-ni altele.

Alba-Iulia Unde ai invetiatu modesti'a?

Viena. M. Se va publicá intr'unu numeru óre-care, indata
ce vomu dispune de spatiu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.